

Vägledning för hantering av förlängning av doktorandanställning vid Ekonomihögskolan med anledning av coronapandemin

Bakgrund

Coronapandemin kan för en del doktorander innebära hinder av sådan art att det blir svårt att genomföra forskarutbildningen inom stipulerad tid (fyra år på heltid).

Detta dokument är tänkt att utgöra en vägledning för hantering av eventuell förlängning av doktorandanställning och fungera som ett stöd för doktorander, handledare, studierektorer och prefekter. Ambitionen med dessa riktlinjer är att få till stånd en likartad hantering av förlängningar inom Ekonomihögskolan.

Regelverk

Enligt (HF) 5 kap. 7 § får den sammanlagda anställningstiden för doktorander vara längre än föreskrivna fyra år (heltid) om det finns ”särskilda skäl”. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, föräldraledighet, tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer.

Lunds universitets forskarutbildningsnämnd har i ett PM den 28 maj 2020 anslutit sig till Arbetsgivarverkets bedömning att anställningstiden för en doktorand under vissa villkor kan förlängas med hänvisning till coronapandemin som ett särskilt skäl.

Eftersom doktoranders forskarstudier påverkas av coronapandemin i olika utsträckning och på olika sätt anser Forskarutbildningskollegiet och Ekonomihögskolans ledning inte att det är aktuellt med en generell förlängning av samtliga doktoranders anställningstid. Om förlängning med anledning av coronapandemin och därmed förknippade restriktioner är aktuell eller inte måste bedömas med utgångspunkt i den enskilda situationen för varje doktorand. Bedömningen måste ligga på samma nivå som Högskoleförordningen, det vill säga att de hinder som

doktoranden har mött i sina forskarstudier med anledning av coronapandemin, måste vara av sådan karaktär att de väsentligen har försvårat eller omöjliggjort doktorandens arbete enligt den individuella studieplanen. Det ska heller inte ha varit möjligt att kompensera för dessa hinder och deras effekter genom exempelvis ändrad planering eller byte av arbetssätt.

Doktorander med annan typ av finansiering än doktorandanställning

För doktorander anställda av annan arbetsgivare än Lunds universitet gäller att de måste kontakta sin arbetsgivare och förhöra sig om vad som gäller för dem. Ofta har de redan en tillsvidareanställning och frågan gäller då om arbetsgivaren kan finansiera en förlängning av forskarutbildningen. Den berörda institutionen ska förlänga handledning och andra resurser för att säkra doktorandens forskarutbildning om det finns giltiga skäl till förlängning. Ansökan om och bedömning av förlängning genomförs på samma sätt som för doktorander med doktorandanställning.

Antagna doktorander som helt eller delvis finansieras av stipendier kan få en anställning efter stipendietidens utgång om forskarutbildningen oundvikligt försenats på grund av coronapandemin. Ansökan om och bedömning av förlängning genomförs på samma sätt som för anställda doktorander.

Vägledning

Handledare och studierektorer för forskarutbildning uppmanas att aktivt bidra till att vid behov anpassa enskilda doktoranders forskarutbildning och arbetet som denna innebär efter rådande situation t.ex. genom att senarelägga och tidigare-lägga olika delar och moment alternativt genom att undersöka möjlighet att genomföra andra typer av studier som inte påverkas negativt av rådande pandemi och restriktioner som denna medför. Detta kräver ett stort mått av flexibilitet av samtliga inblandade parter i relation till planering och genomförande av forskarutbildning.

Det är viktigt att kursverksamhet upprätthålls, särskilt avseende obligatoriska kurser eftersom godkänt betyg i dessa är ett krav för att få ut examen. I och med omställning till digitalt format och arbete hemifrån, i viss mån isolerat från kurskamrater, är det viktigt att tillse att kurserna inte tar orimligt mycket tid (mer än 40 timmar i veckan) i anspråk.

Dokumentation

Det är viktigt att alla förändringar i forskarutbildningen dokumenteras i den individuella studieplanen. Det är också viktigt att dokumentera i den individuella studieplanen om och i så fall hur doktorandens arbete har påverkats menligt av pandemin, på denna följande restriktioner, eller av covid-19 så att denna dokumentation kan ligga till grund för eventuell bedömning och beslut om

förlängning. En fastställd studieplan med dokumentation av förlängningsgrundande orsaker utgör dock i sig inget beslut om förlängning av doktorandanställning.

Dokumentationen i den individuella studieplanen kan exempelvis göras under rubrikerna: ”2.4 Hittillsvarande och planerad förlängningsgrundande ledighet/uppdrag” eller ”5.7 Eventuella avvikelser från tidigare studieplan”. Följande exempel kan dokumenteras i den individuella studieplanen:

- orsaker till försening av arbete inom forskarutbildningen och hur orsakerna är relaterade till coronapandemin och därpå följande restriktioner
- åtgärder som har satts in för att kompensera för försening med anledning av coronapandemin samt hur doktorand och handledare har (försökt) att planera om utbildningen
- uppskattad försening i tid (anges i hela veckor, månader eller om förseningen uppskattas till enstaka dagar, i antal arbetsdagar).

Som ett stöd till hur doktorand och handledare kan dokumentera eventuella förseningar med anledning av coronapandemin, se bilaga till detta dokument.

Hantering och ansökan om förlängning

Ansökan om, hantering av ansökan, samt beslut om förlängning, generellt eller specifikt med anledning av coronapandemin hanteras vid Ekonomihögskolan av den institution vid vilken doktorand genomgår forskarutbildning.

För prefekt och studierektor

Det är viktigt att studierektor för forskarutbildning och/eller prefekt inför fastställande av den individuella studieplanen går igenom den, och framför allt de delar som handlar om avvikelser från tidigare studieplaner och skäl för dessa. Innan en individuell studieplan fastställs ska det kontrolleras att eventuella anspråk på förlängning av doktorandanställningen med anledning av coronapandemin uppfyller kraven på dokumentation (se ovan).

Anspråk på förlängning hanteras efter en individuell bedömning med utgångspunkten att doktoranden ska kunna fullgöra sin forskarutbildning med bibehållen kvalitet. Kostnader för en eventuell förlängning av doktorandanställning bärs av institutionen.

Om prefekt/studierektor gör en annan bedömning av anspråk på förlängning än vad doktoranden har gjort, ska detta tydligt dokumenteras i den individuella studieplanen. Detta görs genom att studierektorn motiverar institutionens bedömning av hur lång förlängning som är aktuell och dokumenterar detta i den individuella studieplanen i fältet ”7.3 Studierektorns kommentarer.

Underlag för diskussion

Det finns en rad omständigheter relaterade till coronapandemin och dess konsekvenser som kan försvåra, hindra och försena forskarutbildningen, men alla ger inte rätt till förlängning. Nedan finns några exempel som kan användas som underlag för diskussion om försening av forskarutbildning.

Några av de situationer som tas upp här kan generera förlängning av doktorandanställning av andra skäl än särskilda skäl relaterade till coronapandemin. Det kan exempelvis vara föräldraledighet, tillfällig vård av barn (vab), semester, sjukskrivning eller undervisning (institutionstjänstgöring).

Exempel på omständigheter som kan generera förlängning av doktorandanställning:

- Tid för att planera om ett doktorandprojekt. Exempelvis omläggning av projekt, nya etikansökningar, etablering av kontakt med nya forskningspersoner
- Inställda och uppskjutna fältarbeten nationellt och internationellt på grund av exempelvis reserestriktioner, nedstängda verksamheter eller verksamheter som inte tillåter fältarbete (t.ex. skolor, äldreomsorg, fängelser, sjukhus)
- Inställda möjligheter till deltagande observationer och/eller intervjuer på grund av att aktiviteter på fältet har ställts in (t.ex. inställda möten, kongresser, utställningar, konserter m.m.)
- Inställda/avbrutna forskningsresor och utlandsvistelser
- Nedstängda forskningsinfrastrukturer och arkiv för materialinsamling
- Nedstängda forskningsinfrastrukturer för analys av insamlat material
- Experiment som inte går att genomföra eller som försenats
- Förhinder att arbeta på grund av karantän
- Förhinder att arbeta på grund av handledares långvariga frånvaro

Exempel på omständigheter som vanligtvis inte genererar förlängning:

- Inställd konferens eller kurs
- Förhindrat vetenskapligt nätverkande
- Försvårad familjesituation/hemsituation. För vård av barn eller omsorg av barn ska i stället föräldraledighet eller vab tas ut.
- Ökad undervisningsbörda eller mer tid för omställning till digital undervisning. Detta regleras i stället inom ramen för institutionstjänstgöring.
- Administrationen svår att nå
- Allmän oro och/eller stress. Om oron eller stressen är så allvarlig att den påverkar arbetsförmågan och leder till sjukskrivning förlängs anställning genom sjukskrivning.

Bilaga. Mall för doktorander och handledare att använda vid dokumentation av försening i den individuella studieplanen.

Omständigheter relaterade till coronapandemin	Tidsperiod	Genomförda motåtgärder	Förlorad tid efter motåtgärder (veckor, månader)
Tid för att planera om ett doktorandprojekt. Exempelvis omläggning av projekt, nya etikansökningar, etablering av kontakt med nya forskningspersoner			
Inställda och uppskjutna fältarbeten nationell och internationellt på grund av exempelvis rese-restriktioner, nedstängda verksamheter eller verksamheter som inte tillåter fältarbete (t.ex. skolor, äldreboenden, fängelser, sjukhus)			
Inställda möjligheter till deltagande observationer och/eller intervjuer på grund av att aktiviteter på fältet har ställts in (t.ex. inställda möten, kongresser, utställningar m.m.)			
Nedstängda forskningsinfrastrukturer och arkiv för materialinsamling			
Nedstängda forskningsinfrastrukturer för analys av insamlat material			
Experiment som inte går att genomföra eller som försenats			

Inställda/avbrutna forskningsresor och utlandsvistelser			
Förhinder att arbeta på grund av karantän			
Förhinder att arbeta på grund av handledares långvariga frånvaro			
Övriga skäl			